

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ing. Jaroslava Zelenky, Ph.D. a soudců JUDr. Alexandry Jiříčkové a JUDr. Ivany Parvoničové v insolvenční věci

dlužníka: **Jindřichohradecké místní dráhy, a.s.**, IČO 62509870
sídlem Nádražní 203/II, 377 01 Jindřichův Hradec
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Kališem, Ph.D.
sídlem Týn 639/1, 110 00 Praha 1

do níž vstoupilo **Krajské státní zastupitelství v Českých Budějovicích**,

za účasti **Vrchního státního zastupitelství v Praze**,

o odvolání dlužníka proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. září. 2023, č. j. KSCB 26 INS 14499/2022-B-250,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. září 2023, č. j. KSCB 26 INS 14499/2022-B-250, se v bodě I. výroku potvrzuje; v bodě II. výroku se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Ve výroku uvedeným usnesením Krajský soud v Českých Budějovicích zamítl návrh dlužníka Jindřichohradecké místní dráhy, a.s. (dále jen dlužník) na povolení reorganizace (bod I. výroku) a na jeho majetek prohlásil konkurs (bod II. výroku).
2. V odůvodnění (na 29 stránkách) soud I. stupně obsírně rozepisoval průběh insolvenčního řízení zahájeného dne 6. 9. 2022 k insolvenčnímu návrhu dlužníka, s nímž dlužník spojil návrh na povolení reorganizace a věřitelé přijatý reorganizační plán. Usnesením ze dne 6. 10. 2022 (A-32) soud I. stupně zjistil úpadek dlužníka a zamítl jeho návrh na povolení reorganizace. Rozhodnutí o zamítnutí návrhu dlužníka na povolení reorganizace bylo usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 1. 2023, č. j. 1 VSPH 1459/2022-A-43 zrušeno a věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení s tím, že dlužník je subjektem, jenž objektivně splňuje podmínky pro povolení reorganizace ve smyslu § 316 odst. 4 insolvenčního zákona (dále jen IZ). Usnesením ze dne 30. 1. 2023, č. j. 4 VSPH 6/2023-B-37 pak byla soudkyně Mgr. Pavlína Glaser Hrůzová vyloučena z projednávání a rozhodování této věci a opatřením předsedkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 2. 2023 (B-41) ve spojení se záznamem o přidělení z téhož dne (B-42) byla věc přidělena soudnímu oddělení 26 INS, a proto je od 1. 2. 2023 zákonným soudcem v této věci soudce JUDr. Ing. Zdeněk Strnad, Ph.D., MPA.
3. Jelikož dlužník neposkytoval insolvenční správce JUDr. Daniele Urbanové (dále jen správce) potřebnou součinnost, byla v insolvenčním řízení postupně vydána 3 předběžná opatření omezující dispoziční oprávnění dlužníka nakládat s majetkovou podstatou, jež přezkoumával odvolací soud. První schůze věřitelů konaná dne 25. 5. 2023 (B-212) pak nepřijala dlužníkem navrhovanou reorganizaci, když pro její přijetí hlasovalo 9 962 991,66 Kč (hlasů) nezajištěných věřitelů, ale již žádný ze zajištěných věřitelů. Proto soud I. stupně usnesením 25. 5. 2023 (B-222) prohlásil konkurs na majetek dlužníka. Rozhodnutí o prohlášení konkursu bylo usnesením Vrchního soudu v Praze

ze 4. 9. 2023, č. j. 4 VSPH 769/2023-B-246 zrušeno a věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení s tím, že hlasování na první schůzi věřitelů konané dne 25. 5. 2023 (B-212) o způsobu řešení úpadku dlužníka skončilo s výsledkem, že schůze věřitelů neschválila reorganizaci (o konkursu hlasováno nebylo), že úvaha soudu I. stupně, že mu za této situace nezbyvá, než - bez dalšího - prohlásit konkurs na majetek dlužníka správná není, jelikož se nijak nevypořádává s dlužníkovým návrhem na povolení reorganizace, o němž dosud nebylo rozhodnuto, a že absence kvalifikovaného souhlasu věřitelů s návrhem na povolení reorganizace vytváří překážku pro její povolení jen v případě návrhu podaného věřitelem - viz dikci § 326 odst. 1 písm. c) IZ. U dlužnického návrhu (o který jde i v projednávané věci) by taková překážka byla dána, jen pokud by věřitelé dali kvalifikovaně najevo, že si přejí řešit dlužníkův úpadek konkursem (§ 150 - § 152 IZ). To se však v daném případě nestalo, neboť hlasováno bylo jen o dlužníkově návrhu na povolení reorganizace.

4. Ačkoli dne 8. 9. 2023 (B-248) obdržel soud I. stupně návrh věřitelského výboru na svolání schůze věřitelů s programem – přijetí rozhodnutí o způsobu řešení úpadku dlužníka, přistoupil bez dalšího k rozhodnutí o návrhu dlužníka na povolení reorganizace. Konstatoval, že insolvenčnímu řízení předcházelo mimořádné moratorium vedené pod sp. zn. KSCB 27 INS 10496/2021 v období od 3. 6. 2021 do 3. 12. 2021, a rozvedl jeho průběh. Uváděl rozhodující skutečnosti mající vliv na podnikatelskou činnost dlužníka, zejména otázku zániku potřebných povolení a licencí pro provoz úzkorozchodných drah na regionálních tratích Jindřichův Hradec – Nová Bystrice a Jindřichův Hradec – Obrataň, problematiku smluvní dokumentace a neuhrazených plateb (kompenzací) od Kraje Vysočina a Jihočeského kraje jakožto objednatelů osobní a nákladní drážní přepravy. Zmínil zesplatnění úvěrů financující banky Raiffeisenbank a.s., snižování počtu zaměstnanců (z původního počtu 100 na 15 pracujících v dílně na externích zakázkách), omezování podnikatelských aktivit (uzavření kavárny) a informace získané ze strany Drážního úřadu (B-25, B-28) a některých dalších subjektů (NEOLADRO s.r.o. na A-22, Federace strojvůdců ČR na A-20, A-21).
5. Soud I. stupně dále pokračoval, že dlužník postupoval v insolvenčním řízení liknavě, neproduktivně, ve vztahu k majetkové podstatě nezodpovědně a po celou dobu insolvenčního řízení až do první schůze věřitelů neposkytoval správce dostatečnou součinnost, resp. ji poskytoval nanejvýš omezeně či jen formálně (viz zprávy správce na B-28, B-55, B-65, B-68, B-86, B-90, B-98, B-102, B-105, B-107, B-110, B-114, B-116, B-118, B-124, B-130, B-142, B-143, B-148, B-152, B-155, B-163, B-169, B-177, B-179), a dobrovolně a bez vytáček nepředložil podklady k dalšímu svému majetku, který nebyl zjistitelný z účetní dokumentace.
6. Soud I. stupně citoval příslušná ustanovení IZ (§ 5, § 148, § 149, § 150, § 316, § 317, § 318, § 323, § 326 a § 348) a právní závěry vyjádřené v usnesení Ústavního soudu ČR III. ÚS 2849/17 a Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2020, sen. zn. 29 NSČR 55/2019, jimiž se řídil, a vysvětloval, že mu dosavadní průběh insolvenčního řízení umožňuje tzv. „test realitou“, když dlužník nepřesvědčil ani své věřitele o vhodnosti svého návrhu na povolení reorganizace.
7. Konstatoval, že měl od počátku vážné a zásadní pochybnosti o přístupu dlužníka k jím navrhované reorganizaci a že hrozilo, že majetková podstata bude „projedena“ (B-183) a důvěra nejen věřitelů bude ztracena. Kritizoval dlužníkovo selhání při řízení svého – kdysi (sic na financování z veřejných zdrojů založeného) prosperujícího – obchodního závodu (podniku) a jeho neschopnost projít trvající krizí, resp. jeho absolutní nepřipravenost, když ani prodlužované mimořádné moratorium nebylo efektivně využito. Finanční problémy týkající se údajně nedostatečných kompenzací ze strany krajů trvají již několik let, přičemž dlužník není s to je reálně vyřešit a jím odhadované příjmy (108 mil. Kč) jsou nepřiměřeně optimistické a zavádějící. Konstatoval, že v době, kdy dlužník byl osobou s dispozičními oprávněními, byla jeho činnost pro majetkovou podstatu devastující a neperspektivní, a že dlužník může vyčítat jen sám sobě, že včas nepřijal účinná „protierozní“ opatření. Pokud byly hlavními zdroji financování dlužníka příjmy od Kraje Vysočina, Jihočeského kraje, Státního fondu dopravní infrastruktury a příjmy z komerční činnosti, pak by jejich dílčí výpadek (při zachování příjmů ostatních) v případě „finančně zdravého“ subjektu s dostatečnými

rezervami a připravenými krizovými opatřeními nebyl pro dlužníka zcela likvidační. Dlužníkovi vyčítal, že nebyl sto využít mimořádné moratorium, neodvrátil zesplatnění úvěru a neučinil závčasu nic pro zachování provozu svého obchodního závodu. Dlužník svým nekonáním způsobil, že úzkokolejka není vůbec provozována, a je otázkou, zda se to ještě může někomu podařit.

8. Soud I. stupně pokračoval, že vůbec není jisté, zda stát odkoupí část dráhy za 115 mil. Kč až 152 mil. Kč, že mu dlužník předkládal neúplné či částečně zkreslené údaje, popř. některé zamlčoval, jako např. pohledávky Ing. Borise Čajánka, Ing. Vladimíra Jindřicha, a že pohledávky tzv. „státních věřitelů“ významně vzrostly. Dlužníkovi vytýkal jeho vnitřní „nestabilitu“, zejména překotné změny ve složení statutárního orgánu, když jeho obměna proběhla pod taktovkou majoritního akcionáře Ing. Borise Čajánka. Proto se nelze plně spolehnout na to, že údaje předkládané statutárním orgánem dlužníka jsou správné a úplné, a nelze vyloučit ani to, že věřitelům byly spolu se zamýšlenou reorganizací předkládány zkreslené a neúplné informace., když neobsahovaly údaje o reálně hrozící ztrátě licence a objektivně očekávané ztrátě osvědčení provozovatele dráhy a osvědčení dopravce, jakož i dlužníkovu tvrzení o skutečné možnosti získání příjmů z „narovnění vztahů s Krajem Vysočina“ a z „odkupu části dráhy státem“.
9. Za zásadní měl soud I. stupně nejasnosti ohledně správnosti a úplnosti předloženého seznamu věřitelů, neboť někteří z přihlášených věřitelů v něm nebyli uvedeni. Od září 2021, v době mimořádného moratoria, činily závazky dlužníka jen 99 mil. Kč, avšak neustále se zvyšovaly a ke dni podání insolvenčního návrhu již činily 160 mil. Kč. Ke dni 24. 5. 2023 se však do insolvenčního řízení přihlásilo 75 věřitelů s pohledávkami ve výši 359 678 623,84 Kč (z toho 73 věřitelů s pohledávkami nezajištěnými ve výši 296 432 302,67 Kč a 5 věřitelů se zajištěnými pohledávkami ve výši 63 246 321,17 Kč). To změnilo náhled na dlužníkem deklarovanou tzv. předbalenou reorganizaci a její „širokou podporu mezi jejími věřiteli“, když dominantní zajištěný věřitel Raiffeisenbank a.s. své stanovisko posléze změnil a hlasoval proti přijetí předbaleného reorganizačního plánu (B-203). Dlužník pomínil několik desítek svých věřitelů, což soud I. stupně nepovažoval za drobné opomenutí či přehlédnutí, ale za vědomé a úmyslné zkreslení obrazu o „sympatiích“ věřitelů k proklamované reorganizaci, pro niž fakticky hlasovalo jen 39 % nezajištěných věřitelů (39 502 923,67 Kč z celkově přihlášených nepodmíněných 104 198 119,62 Kč). Dlužník tak poctivě neuvedl všechny své věřitele.
10. Soud I. stupně shrnul, že stav dlužníka byl v důsledku jeho vedení žalostný před ozdravnou a stabilizační kúrou insolvenčních správců (pozn. odvolacího soudu: od 25. 5. 2023 vykonává funkci insolvenčního správce Ing. David Jánošík; dále jen správce) a další osud úzkokolejné dráhy tak byl zpečetěn. Dlužník vlastní pasivitou a okázalou verbální aktivitou prokazatelně snížil rozsah (hodnotu) majetkové podstaty o stovky tisíc Kč, spíše však miliony Kč, když jediným současným zdrojem jeho příjmů je dílna, která však nedokáže pokrýt všechny provozní náklady, a ani přes řadu přijatých stabilizačních opatření se nepodařilo zefektivnit činnost obchodního závodu dlužníka natolik, aby byl ziskový, neboť jeho provozní ztráta činí asi 100 000 Kč měsíčně.
11. Soud I. stupně připomněl, že jeho náhled na (ne)fungování dlužníka v průběhu insolvenčního řízení sdílel i Vrchní soud v Praze v usnesení ze dne 20. 7. 2023 (B-234) a že svůj náhled na (ne)poctivost záměru nezměnil ani „závazek“ dlužníka ze schůze věřitelů konané dne 25. 5. 2023 (B-212), že předseda jeho správní rady Ing. Boris Čajánek je připraven odstoupit v případě kladného rozhodnutí o reorganizaci. Konstatoval, že personální obsazení statutárního orgánu dlužníka a způsob obchodního vedení byl zásadní a hlavní příčinou úpadku dlužníka. Dnešní obchodní závod je fakticky v troskách a dlužník vykonává pouze okrajové obchodní aktivity za účelem vlastního přežití (částečný provoz dílny a ubytování), přičemž hlavní předmět činnosti (provozování dráhy a drážní dopravy) je již minulostí bez jakékoliv naděje na plnohodnotné obnovení provozu pouze vlastními silami.
12. Soud I. stupně jednoznačně uzavřel, že jsou zde důvodné pochybnosti hraničící s jistotou o poctivosti záměru dlužníka, což vylučuje možnost povolení reorganizace. Proto postupoval

podle § 326 odst. 1 písm. a) IZ, dlužníkův návrh na povolení reorganizace zamítl a současně podle § 327 odst. 1 IZ prohlásil konkurs na majetek dlužníka, jelikož zde již není žádný další návrh na povolení reorganizace.

13. Proti tomuto usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích se dlužník včas odvolal (B-255) a požadoval, aby je odvolací soud zrušil. Dlužník nesouhlasil s tím, že by podáním návrhu na povolení reorganizace sledoval nepoctivý záměr, a odkazoval na svá předešlá podání, jimiž tento závěr vyvracel, a některá kasační rozhodnutí odvolacího soudu. Odmítal soudem I. stupně použitý „test realitou“ a připomínal nestandardní a nezákonné aspekty vedení insolvenčního řízení, jež spolu s plynutím času měly negativní dopad na jeho ekonomickou situaci a podnikání. Namítal nezákonné postupy soudu I. stupně dovozované z jím vydaných a posléze zrušených předběžných opatření, což vedlo k paralýze jeho obchodního závodu, a to, že se soud I. stupně snažil vnutit věřitelům jím preferovaný způsob řešení úpadku konkursem. Pokračoval, že se snaží věci řešit aktivně, a poukazoval na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 18 A 56/2022-177, jenž zrušil předchozí rozhodnutí Ministerstva vnitra, jímž mu bylo uloženo plnit ztrátovou smlouvu. Snaží se též vymáhat své pohledávky za Krajem Vysočina, v čemž nelze spatřovat nepoctivý záměr, stejně jako v tom, že v průběhu moratoria neodvrátil úpadek. Namítal, že v seznamu závazků naopak uvedl své věřitele (příkladem Úřad práce ČR, Ing. Miloslavu Pošvářovou a Slovácké strojírní a.s.), což mu soud I. stupně vytýkal. Uvedl, že do kvóra nezajištěných věřitelů nezapočítal pohledávku Ing. Borise Čajánka, jakožto osoby mu blízké, ve výši 38 963 342,02 Kč, což mu ukládá IZ, a proto nemohlo jít o zavádějící údaj. Seznam závazků byl zpracován ke dni 30. 6. 2022, avšak ke zjištění úpadku došlo až dne 6. 10. 2022, je tedy logické že za 3 měsíce došlo k navýšení některých závazků. K výši přihlášených pohledávek (360 mil. Kč) uvedl, že šlo zhusta o pohledávky podmíněné a z opatrnosti duplicitně přihlášené, když objem zjištěných a nepodmíněných pohledávek je mnohem nižší. Dle dlužníka nelze usuzovat na jeho nepoctivý záměr v jednání a v postupu, který mu ukládá zákon, anebo čímž využívá svých zákonných práv.
14. Soudu I. stupně dlužník vytýkal, že nesvolal schůzi věřitelů ke stanovení způsobu řešení jeho úpadku, jak požadoval věřitelský výbor (B-248), čímž porušil ustanovení § 47 odst. 1 IZ a nepřiměřeně zasáhl do práv zejména zajištěných věřitelů. Pochybení soudu I. stupně spatřoval též v tom, že přehlédl včasný návrh věřitele č. 79 Ing. Jana Kysely ze dne 12. 5. 2023 (B-188), s nímž se nijak nevypořádal, neboť na schůzi věřitelů bylo rozhodováno jen o návrhu dlužníka. Soud I. stupně tak pochybil, když nerozhodl o tomto věřitelském návrhu a předčasně prohlásil konkurs na majetek dlužníka.
15. Krajské státní zastupitelství v Českých Budějovicích (dále jen KSZ v Českých Budějovicích) se ve vyjádření k odvolání (B-258) zcela ztotožnilo s napadeným usnesením a navrhovalo jeho potvrzení. Zrekapitulovalo obsah napadeného usnesení a podaného odvolání, jež považovalo za nedůvodné, jelikož chování dlužníka nesvědčilo o poctivě míněné reorganizaci. Poukazovalo na svá vyjádření, jimiž reagovalo na odvolání dlužníka proti nařízeným předběžným opatřením (B-88, B-104, B-178) a na jeho návrh na zrušení nařízeného předběžného opatření (B-146), v nichž mimo jiné konstatovalo neposkytování součinnosti správkyni, neodpovědné nakládání s majetkovou podstatou či rezignaci na provoz obchodního závodu. Takové chování dlužníka je neslučitelné s chováním poctivě jednajícího dlužníka, který po zjištění úpadku činí kroky k tomu, aby v rámci vedeného insolvenčního řízení došlo k co nejvyššímu uspokojení přihlášených věřitelů. V případě zamítnutí návrhu dlužníka na povolení reorganizace je pak jediným možným způsobem řešení jeho úpadku konkurs, což preferují i věřitelé, kteří na své schůzi konané dne 25. 5. 2023 dlužníkův návrh na povolení reorganizace nepodpořili. Připomnělo, že soud I. stupně reagoval na návrh věřitelského výboru na svolání schůze věřitelů přípisem ze dne 21. 9. 2023 (B-253) a že poté dne 25. 9. 2023 (B-254) vzal předseda věřitelského výboru zpět návrh na svolání schůze věřitelů, neboť vzhledem k prohlášení konkursu byl již bezpředmětný. Závěrem dodalo, že se soud I. stupně s návrhem věřitele Ing. Jana Kysely řádně vypořádal v souladu s § 321 IZ již na schůzi věřitelů konané dne 25. 5. 2023 (bod 5. protokolu o jednání na B-212).

16. Vrchní státní zastupitelství v Praze ve vyjádření k odvolání (B-264) naopak navrhovalo, aby odvolací soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k novému projednání s instrukcí dalšího postupu v řízení. Uvedlo, že pro závěr o nepoctivém záměru dlužníka neshledalo dostatečné podklady, jelikož pochybnosti ohledně dvou věřitelů neuvedených v seznamu věřitelů lze vysvětlit skutkovým omylem soudu I. stupně a u třetího (Úřadu práce ČR) šlo o pouhé nedopatření dlužníka. Své pohledávky za Krajem Vysočina dlužník vymáhal a nyní je vymáhá správce. Vyjádřilo názor, že chybovost manažerských rozhodnutí v mechanismu dlužníka není nutně nepoctivá, avšak současná situace spolu s logickými a věcnými kroky správce mohla vyústit v přesvědčení soudu I. stupně a KSZ v Českých Budějovicích v závěr, že nejlepším způsobem řešení úpadku dlužníka bude konkurs. Tato možnost je sice velice reálná, avšak nepřípustná, neboť zde zůstal opomenutý a dosud nevyřízený návrh na povolení reorganizace věřitele Ing. Jana Kysely. Soud I. stupně se tak mýlil v úsudku, že by tento věřitelský návrh byl vyřízen zmínkou obsaženou v bodě 5. protokolu o schůzi věřitelů (B-212), a přitakalo odkazu dlužníka na právní závěry vyjádřené v usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 VSPH 1018/2011. Ostatně soud I. stupně byl povinen k návrhu věřitelského výboru svolat schůzi věřitelů k rozhodnutí o způsobu řešení úpadku ještě před vydáním napadeného usnesení, přičemž na tom nemohlo změnit ničeho pozdější zpětvzetí tohoto návrhu učiněné právě pod vlivem napadeného usnesení.
17. Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení soudu I. stupně, jakož i řízení jeho vydání předcházející podle § 212 a § 212a o. s. ř., a dospěl k těmto zjištěním a závěrům.
18. K zamítnutí návrhu dlužníka na povolení reorganizace:
19. Napadené usnesení bylo vydáno za situace, kdy byl soud I. stupně již vázán právními názory vyjádřenými v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 1. 2023, č. j. 1 VSPH 1459/2022-A-43, jímž bylo zrušeno jeho usnesení ze dne 6. 10. 2022 (A-32) o zamítnutí návrhu dlužníka na povolení reorganizace, a v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 9. 2023, č. j. 4 VSPH 769/2023-B-246, jímž bylo zrušeno jeho usnesení ze dne 25. 5. 2023 (B-222) o prohlášení konkursu na majetek dlužníka.
20. Pro posouzení věci jsou rozhodná tato skutková zjištění, jež odvoláním nebyla nijak zpochybněna:
- insolvenční řízení bylo zahájeno dne 7. 9. 2022 k insolvenčnímu návrhu dlužníka spojenému s návrhem na povolení reorganizace spolu s přijatým reorganizačním plánem (A-1);
 - usnesením ze dne 6. 10. 2022 (A-32) byl mj. zjištěn úpadek dlužníka a současně byl zamítnutý jeho návrh na povolení reorganizace (pro nepoctivý záměr);
 - kasačním usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 1. 2023, č. j. 1 VSPH 1459/2022-A-43 bylo rozhodnutí o zamítnutí návrhu dlužníka na povolení reorganizace (A-32) zrušeno a věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení s tím, že o způsobu řešení jeho úpadku rozhodne schůze věřitelů;
 - dle seznamu zaměstnanců (§ 104 odst. 1 IZ) zaměstnával dlužník ke dni podání insolvenčního návrhu 91 osob (A 7/73 až A 7/75); dle připojené výroční zprávy pak v období od 1. 7. 2020 do 30. 6. 2021 dosáhl dlužník ročního úhrnu čistého obratu ve výši 104 191 000 Kč – z toho plyne, že dlužník objektivně splňoval zákonné podmínky pro povolení reorganizace ve smyslu § 316 odst. 4 IZ;
 - hlasování na první schůzi věřitelů konané dne 25. 5. 2023 (B-212) o způsobu řešení úpadku dlužníka skončilo s výsledkem, že schůze věřitelů neschválila reorganizaci navrhovanou dlužníkem (o konkursu jako způsobu řešení úpadku dlužníka hlasováno nebylo);
 - usnesením ze dne 25. 5. 2023 (B-222) rozhodl soud I. stupně o prohlášení konkursu na majetek dlužníka s tím, že jiný způsob řešení jeho úpadku je vyloučen;

- g) kasačním usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 9. 2023, č. j. 4 VSPH 769/2023-B-246 bylo rozhodnutí o prohlášení konkursu (B-222) zrušeno a věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení s tím, že je třeba nejprve věcně rozhodnout o dlužníkově návrhu na povolení reorganizace;
- h) napadeným usnesením ze dne 11. 9. 2023 (B-250) soud I. stupně zamítl návrh dlužníka na povolení reorganizace a na jeho majetek prohlásil konkurs.
21. Ve svých kasačních usneseních Vrchní soud v Praze mj. reprodukoval právní závěry vyjádřené v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2020, sen. zn. 29 NSČR 55/2019, dle nichž „...*tam, kde je reorganizace dlužníka přípustná bez dalšího (tzv. objektivně přípustná reorganizace) [§ 316 odst. 4 IZ] nepoctivý záměr dlužníka automaticky nevylučuje dlužníka z řešení úpadku právě tímto způsobem. Bez ohledu na to, zda dlužník (či přihlášený věřitel) podá návrh na povolení reorganizace (kterým sleduje nepoctivý záměr) nebo takový návrh vůbec neučiní, může o způsobu řešení úpadku reorganizací (i proti vůli dlužníka) rozhodnout závazně schůze věřitelů (podle § 150 IZ) a nebude-li existovat výjimka (půjde na rozdíl od projednávaného případu o osobu, u které § 316 IZ tento způsob řešení úpadku vylučuje), bude insolvenční soud takovým rozhodnutím vázán (§ 152 IZ) a bude muset rozhodnout o povolení reorganizace (jakékoliv jiné rozhodnutí by bylo nesprávné). Jinými slovy, zkoumat, zda lze se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že návrhem na povolení reorganizace je sledován nepoctivý záměr, má pro rozhodnutí o způsobu řešení úpadku u objektivně přípustné reorganizace význam pouze tehdy, jestliže schůze věřitelů o způsobu řešení úpadku nerozhodne (nepřijme rozhodnutí o způsobu řešení úpadku reorganizací ani konkursem). Teprve tehdy může insolvenční soud zamítnout návrh na povolení reorganizace podle § 326 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona pro nepoctivý záměr navrhovatele. A ještě jinak, zkoumání poctivého záměru v souvislosti s návrhem na povolení reorganizace je v případě insolvenčního řízení dlužníka, u něhož je objektivně přípustná reorganizace (§ 316 odst. 4 IZ), před schůzí věřitelů svolanou rozhodnutím o úpadku bezpředmětné...“.*
22. Odvolací soud dále vyložil, že u objektivně přípustné reorganizace nepoctivý záměr nevylučuje dlužníka z řešení úpadku reorganizací. Bez ohledu na to, zda dlužník podá návrh na povolení reorganizace, kterým sleduje nepoctivý záměr, nebo takový návrh vůbec neučiní, může o způsobu řešení úpadku reorganizací (i proti vůli dlužníka) rozhodnout závazně schůze věřitelů podle § 150 IZ. Insolvenční soud pak bude takovým rozhodnutím vázán (§ 152 IZ) a bude muset rozhodnout o způsobu řešení úpadku dle schůze věřitelů. Poctivost návrhu na povolení reorganizace bude insolvenční soud zkoumat pouze tehdy, jestliže schůze věřitelů usnesení podle § 150 IZ žádné nepřijme (viz též např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2022, sen. zn. 29 NSČR 44/2020).
23. Jelikož věřitelé na své schůzi konané dne 25. 5. 2023 (B-212) hlasovali jen o dlužníkově návrhu na povolení reorganizace a takto navrhovanou reorganizací neschválili (o konkursu jako způsobu řešení úpadku se pohříchu nehlasovalo), pak ve shodě s právními závěry vyjádřenými např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 4. 2009, sp. zn. KSUL 46 INS 5304/2008, 1 VSPH 179/2009-B-38, od nichž není důvod se odchylovat ani v této věci, absence kvalifikovaného souhlasu věřitelů s návrhem na povolení reorganizace vytváří překážku pro její povolení jen v případě návrhu podaného věřitelem - viz dikci § 326 odst. 1 písm. c) IZ. U dlužnického návrhu (o který jde i v projednávané věci) by taková překážka byla dána, jen pokud by věřitelé dali kvalifikovaně najevo, že si přejí řešit dlužníkuv úpadek konkursem (§ 150 - § 152 IZ). To se však v daném případě nestalo, neboť hlasováno bylo jen o dlužníkově návrhu na povolení reorganizace. Jestliže za této situace nebyl věřiteli dlužníkuv návrh schválen, a zároveň jako způsob řešení úpadku nebyl přijat konkurs, zbývalo již jen posoudit, zda tu nejsou důvody pro zamítnutí návrhu upravené v § 326 odst. 1 IZ a v případě negativní odpovědi dlužníkovu návrhu vyhovět.
24. Podle § 326 IZ insolvenční soud zamítne návrh na povolení reorganizace, a) lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že jím je sledován nepoctivý záměr, nebo b) který znovu podala osoba, o jejímž návrhu na povolení reorganizace bylo již dříve rozhodnuto, anebo c) který podal

věřitel, jestliže jej neschválí schůze věřitelů (odst. 1). Na nepoctivý záměr sledovaný návrhem na povolení reorganizace lze usuzovat zejména tehdy, jestliže ohledně dlužníka, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu a) v posledních 5 letech probíhalo insolvenční řízení nebo jiné řízení řešící úpadek, a to v závislosti na výsledku takového řízení, nebo b) podle výpisu z rejstříku trestů v posledních 5 letech před zahájením insolvenčního řízení proběhlo trestní řízení, které skončilo pravomocným odsouzením pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy (odst. 2). Rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení reorganizace se doručuje dlužníku, osobě, která návrh podala, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání proti němu může podat pouze osoba, která návrh podala (odst. 3).

25. Reorganizace patří k tzv. sanačním způsobům řešení dlužníkovra úpadku (srov. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2011, sen. zn. 29 NSČR 12/2011, uveřejněno jako R 110/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2014, sen. zn. 29 NSČR 53/2012, uveřejněno jako R 10/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), jehož cílem je náprava nepříznivých finančních poměrů dlužníka do té míry, aby se vyřešil jeho úpadek a zároveň se umožnilo další ekonomické fungování nebo alespoň dosáhlo vyššího uspokojení věřitelů než v případě řešení úpadku konkursem.
26. Základním principem je zde poctivost, jíž se do IZ promítá právní zásada nemo turpitudinem suam allegare potest (nikdo nemůže těžit ze svého nepoctivého jednání). Samotná poctivost se projevuje především v tom, že osoba, jež prosazuje řešení úpadku tímto způsobem (v případě reorganizace navrhovatel reorganizace či předkladatel reorganizačního plánu), bude mít snahu vyřešit úpadek způsobem, který zohlední oprávněné zájmy věřitelů, a to zejména co nejrychlejší, nejvyšší a zásadně poměrné uspokojení jejich pohledávek při dodržení postupů stanovených IZ. Právní normy obsahující požadavek poctivosti přitom patří k právním normám, jejichž hypotéza není stanovena přímo právním předpisem a které tak přenechávají soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Závěr, že osoba prosazující řešení úpadku sanačním způsobem sleduje nepoctivý záměr, bude závislý vždy na posouzení konkrétních okolností, jež vyjdou najevo v rámci daného insolvenčního řízení (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2014, sen. zn. 29 NSČR 8/2012, uveřejněno v Soudní judikatuře číslo 4, ročník 2015, pod číslem 47, v němž je shrnuta judikatura k nepoctivému záměru dlužníka při oddlužení).
27. Posouzení toho, zda dlužník (ne)sleduje návrhem na povolení reorganizace (§ 326 odst. 1 písm. a/ IZ), je logicky navázáno na hodnocení všech okolností, které se udály v určitém časovém rámci, zpravidla před zahájením insolvenčního řízení, anebo i v jeho průběhu. Nalézt hranici, po jejímž překročení lze z událostí předcházejících zahájení insolvenčního řízení dovodit, že dlužník sleduje podáním návrhu na povolení reorganizace nepoctivý záměr, může být v některých situacích obtížné, podstatné však je, zda nejpozději v době rozhodování insolvenčního soudu o schválení reorganizačního plánu (§ 348 odst. 1 písm. b/ IZ) je důvod usuzovat, že se dlužník poctivě snaží vypořádat s věřiteli a napravit stav vyvolaný předchozí ne hospodárnou (jelikož k úpadku vedoucí) správou svého majetku.
28. Reorganizace spočívá většinou v tom, že dlužník – podnikatel jako osoba s plným dispozičním oprávněním vyvine činnost k „přežití“ obchodního závodu podle reorganizačního plánu, který má být základem jak pro řešení dlužníkovra úpadku, tak pro další fungování dlužníka v průběhu plnění reorganizačního plánu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2016, sen. zn. 29 Cdo 1430/2014, uveřejněno jako R 63/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).
29. Při řešení úpadku reorganizací požaduje IZ poctivý záměr vždy s ohledem na danou fázi reorganizace. Ve fázi od podání návrhu na povolení reorganizace do rozhodnutí o tomto návrhu brání nepoctivý záměr povolení reorganizace (§ 326 odst. 1 písm. a/ IZ). Nepoctivý záměr může být dále důvodem k tomu, aby insolvenční soud omezil dispoziční oprávnění dlužníka (§ 332 IZ). Od povolení reorganizace do uplynutí lhůty k předložení reorganizačního plánu se pak případná nepoctivost záměru

(spočívající v tom, že není řádně pokračováno v sestavování plánu, event. v postupu, který by mohl reorganizaci zmařit) osoby, jež připravuje reorganizační plán, může projevit tak, že insolvenční soud podle § 339 odst. 4 IZ tuto osobu z přípravy reorganizačního plánu vyřadí.

30. V posuzované věci soud I. stupně zamítl návrh dlužníka na povolení reorganizace na základě svého zjištění, že jím dlužník sledoval nepoctivý záměr (§ 326 odst. 1 písm. a/ IZ).
31. Odvolací soud především konstatuje, že se soud I. stupně tentokrát správně řídil právními závěry vyjádřenými v obou kasačních rozhodnutích Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 1. 2023, č. j. 1 VSPH 1459/2022-A-43 a ze dne 4. 9. 2023, č. j. 4 VSPH 769/2023-B-246, jimiž byl vázán, a jeho skutkové a právní závěry ohledně nepoctivého záměru dlužníka jsou věcně správné.
32. Ve shodě se soudem I. stupně shledává též odvolací soud nepoctivost záměru dlužníka především v tom, že dlužník neposkytoval v průběhu insolvenčního řízení správce JUDr. Daniele Urbanové potřebnou součinnost, v důsledku čehož byla správce nucena navrhnout nařízení dvou předběžných opatření (B-44, B-55) spočívajících v omezení dlužníka v jeho dispozičních oprávněních a v insolvenčním řízení tak došlo k nařízení několika předběžných opatření, což samo o sobě indikuje důvodné pochybnosti o poctivém jednání nebo odborné způsobilosti dlužníka nebo osob jednající jeho jménem (§ 332 odst. 1 IZ).
33. Pravomocným usnesením ze dne 3. 2. 2023 (B-45), potvrzeným usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 4. 2023, č. j. 1 VSPH 303/2023-B-159, nařídil soud I. stupně předběžné opatření č. 1, jímž zakázal dlužníkovi samostatně nakládat s majetkovou podstatou při jednotlivých jednáních, kdy hodnota plnění převyšuje v jednotlivém případě či v součtu za dobu trvání smlouvy částku 50 000 Kč, rozhodl, že je dlužník oprávněn disponovat s majetkovou podstatou při jednotlivých jednáních, kdy hodnota plnění převyšuje v jednotlivém případě či v součtu za dobu trvání smlouvy částku 50 000 Kč, pouze po předchozím souhlasu správce, uložil dlužníkovi povinnost předkládat správce pravidelné informace o provozování obchodního závodu a dispozici s majetkovou podstatou včetně přehledu zamýšlených a očekávaných příjmů a výdajů nejméně jedenkrát za 14 dní, nedohodne-li se se správce jinak, osoby, které mají závazky vůči dlužníkovi přesahující jednorázově částku 50 000 Kč, vyzval, aby napříště tato plnění neposkytovaly dlužníkovi, ale správce na jí založený účet majetkové podstaty případně na jiný účet, který správce těmto osobám oznámí, a přikázal dlužníkovi, aby v případě, že osoby mající závazek vůči němu přesahující jednorázově částku 50 000 Kč jej splní přímo jemu, předal každou takovou platbu neprodleně správce na jí založený účet majetkové podstaty, případně jiným způsobem, který správce dlužníkovi sdělí.
34. Usnesením ze dne 17. 2. 2023 (B-70) nařídil soud I. stupně předběžné opatření č. 2, jímž modifikoval (zprůsnil) předběžné opatření č. 1 mj. tak, že zrušil slova „při jednotlivých jednáních, kdy hodnota plnění převyšuje v jednotlivém případě či v součtu za dobu trvání smlouvy částku 50 000 Kč“ a slova „při jednotlivých jednáních, kdy hodnota plnění převyšuje v jednotlivém případě či v součtu za dobu trvání smlouvy částku 50 000 Kč“ a dále změnil slova „nejméně jedenkrát za 14 dní“ za slova „v pracovní dny na denní bázi a v ostatní dny podle potřeby“; toto předběžné opatření č. 2 bylo usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 4. 2023, č. j. 1 VSPH 304/2023-B-166 změněno tak, že byl návrh správce (B-55) zamítnutý, jelikož nebylo osvědčeno, že by omezení dlužníka v nakládání s majetkovou podstatou plynoucí z § 111 odst. 1 IZ ve spojení s omezením obsaženým v předběžném opatření č. 1 bylo omezením nedostatečným (nebyla osvědčena změna okolností). K tomu odvolací soud dodal, že je-li dlužníkovi vytýkána nedostatečná součinnost při zjišťování majetkové podstaty, pak mělo být postupováno dle § 212 IZ (prohlídka bytu a jiných místností dlužníka) a § 214 IZ (předvolání k výslechu a k prohlášení o majetku).
35. Usnesením ze dne 5. 5. 2023 (B-183) nařídil soud I. stupně bez návrhu předběžné opatření č. 3, jímž nahradil předběžná opatření č. 1 (B-45) a č. 2 (B-70) a kterým zejména zakázal dlužníkovi nakládat s majetkovou podstatou, dispoziční oprávnění k majetkové podstatě přešlo v plném

rozsahu na správkyni, osobám, které měly závazky vůči dlužníkovi, nařídil, aby napříště neposkytovaly plnění dlužníkovi, ale správkyni. Důvodem k tomu byla potřeba udržet hodnoty majetkové podstaty v nezměněné podobě a zachování potenciality budoucího obnovení provozu úzkokolejky v závislosti na avizovaném rozhodnutí věřitelů o způsobu řešení úpadku dlužníka, a to i pro případ event. zpeněžení (zhodnocení) majetkové podstaty, když nebylo lze nečinně přihlížet faktickému a setrvalému zmenšování hodnoty majetkové podstaty bez jakéhokoliv (třeba i budoucího) přínosu pro věřitele dlužníka. Odvolání dlužníka Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 20. 7. 2023 (B-234) odmítl, jelikož napadené předběžné opatření č. 3 zaniklo ze zákona (§ 245 odst. 2 IZ), když usnesením ze dne 25. 5. 2023 (B-222) byl prohlášen konkurs na majetek dlužníka. K tomu ovšem odvolací soud dodal, že předběžné opatření č. 3 nezákonným neshledal, když sdílel názor soudu I. stupně, že oproti předchozímu rozhodování o předběžném opatření vskutku nastala změna poměrů, která vydání napadeného usnesení odůvodňovala. Bylo totiž mj. doloženo, že se dlužník nikterak aktivně nesnažil zajistit finanční prostředky prostřednictvím navýšení zakázek pro fungující opravárenskou dílnu, která měla i nyní značný potenciál ke generování zisku, nevyvíjel dostatečnou aktivitu při zajištění pronájmu svého majetku a ubytovacích kapacit, aby tak bylo možno navyšovat prostředky v majetkové podstatě. Značně liknavě přistupoval dlužník k zajišťování příslušných povolení a osvědčení jakož i k vyřešení otázky nového potenciálního provozovatele tratě. V důsledku těchto skutečností docházelo k postupnému a nezanedbatelnému znehodnocování majetkové podstaty. Uvedené závěry přitom nevyplývají jen ze zpráv správkyně, ale rovněž z proběhlých jednání prozatímního věřitelského výboru a v neposlední řadě i ze sdělení zaměstnanců dlužníka adresovaného insolvenčnímu soudu. Zjevně nedůvodnou byla obrana dlužníka tkvící v tvrzení, že mu v období od zjištění úpadku až do současnosti dispoziční oprávnění k majetkové podstatě fakticky nenáleželo, což mu v aktivním provozu obchodního závodu bránilo. Dlužníkovi nikterak nepřekáželo předběžné opatření č. 1 ze dne 3. 2. 2023 (B-45) v zajišťování nových zakázek pro opravárenskou dílnu, v zajištění pronájmu a znovuobnovení provozu ubytovacích kapacit, v bezodkladných jednáních s potenciálními novými provozovateli dráhy, jakož i v bezodkladném činnění úkonů směřujících k zajištění příslušných povolení a osvědčení k provozování potřebných. Podmínky pro zrušení předběžného opatření č. 3 z důvodu jeho nezákonnosti by tak splněny nebyly.

36. Již jen z obsahu shora uvedených předběžných opatření, jež musela být v insolvenčním řízení nařízena k omezení dispozičních oprávnění dlužníka nad rámec restrikcí plynoucích z § 111 IZ za účelem ochrany majetkové podstaty (obchodního závodu) před závadovým jednáním (chováním) dlužníka a jež byla aprobována odvolacím soudem, je zřejmé, že chování dlužníka nevykazovalo znaky poctivého přístupu. Ba právě naopak, dlužník svá dispoziční oprávnění využíval, resp. zneužíval ke škodě svých věřitelů v rozporu se zásadami insolvenčního řízení, jež musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů (§ 5 písm. a/ IZ).
37. Ostatně pochybnosti o poctivém jednání a odborné způsobilosti dlužníka měli zjevně též jeho věřitelé, které dlužník nepřesvědčil o svém návrhu na jím navrhovanou reorganizaci, když ji neschválili na své první schůzi konané dne 25. 5. 2023 (B-212).
38. Pokud jde o průběh a výsledek mimořádného moratoria vedeného pod sp. zn. KSCB 27 INS 10496/2021 v období od 3. 6. 2021 do 3. 12. 2021, v jehož rámci se dlužníkovi nepodařilo překonat jeho úpadek, zastává odvolací soud názor, že v této skutečnosti nelze spatřovat nepoctivost záměru dlužníka, stejně jako ve skutečnosti, že dlužníkovi zanikla potřebná povolení a licence pro provoz úzkorozchodných drah na regionálních tratích Jindřichův Hradec - Nová Bystrice a Jindřichův Hradec - Obrataň, problematika smluvní dokumentace a neuhrazených plateb (kompenzací) od Kraje Vysočina a Jihočeského kraje, zesplatnění úvěrů financující banky Raiffeisenbank a.s., snižování počtu zaměstnanců apod. Tyto nepříznivé skutečnosti toliko nasvědčují spíše určité

nešikovnosti či neschopnosti a manažerské nezpůsobilosti osob jednajících jménem dlužníka udržet a stabilizovat provoz jeho obchodního závodu.

39. Na stranu druhou, nekompetentní jednání dlužníka při řízení jeho obchodního závodu a absence řádné součinnosti se správkyní bylo patrné v průběhu celého insolvenčního řízení (viz zprávy správkyně na B-28, B-55, B-65, B-68, B-86, B-90, B-98, B-102, B-105, B-107, B-110, B-114, B-116, B-118, B-124, B-130, B-142, B-143, B-148, B-152, B-155, B-163, B-169, B-177, B-179), přičemž právě v absenci řádné součinnosti a nezbytné kooperace se správkyní lze ve shodě se soudem I. stupně a KSZ v Českých Budějovicích nesporně spatřovat nepoctivé jednání dlužníka.
40. Pokud jde o kritiku přístupu dlužníka k jím navrhované reorganizaci, k jeho selhání při řízení jeho obchodního závodu, k dlužníkovým několikaletým ekonomickým problémům, jež nelze v dnešní době snadno překonat, k předpokládané nepřiměřeně optimistické reorganizaci (že stát odkoupí část dráhy za 115 mil. Kč až 152 mil. Kč) a k dlužníkově neschopnosti a pasivitě věci zavčasu řešit, odvolací soud ve shodě s Vrchním státním zastupitelstvím v Praze konstatuje, že v této dlužníkově podnikatelské neobratnosti, určité naivitě či neprofesionalitě nelze spatřovat nepoctivý záměr. Změny ve složení statutárního orgánu dlužníka (Ing. Boris Čajánek, předseda správní rady, Ing. Vladimír Zachoval, člen správní rady a Ing. Ondřej Čajánek, člen správní rady), k nimž došlo v roce 2022, pak rovněž zjevně nepřinesly žádné zlepšení v chování dlužníka.
41. Ve shodě se soudem I. stupně nahlíží odvolací soud dále negativně též na skutečnost, že v roce 2021 činily závazky dlužníka 99 mil. Kč, že v roce 2022 uvedl dlužník v insolvenčním návrhu (A-1) své celkové závazky jen ve výši 160 mil. Kč, avšak v roce 2023 se do insolvenčního řízení přihlásili věřitelé s pohledávkami v celkové výši 359 mil. Kč (z toho nezajištěné pohledávky ve výši 233 mil. Kč, zajištěné pohledávky ve výši 63 mil. Kč a pohledávky prozatím nezařazené na přezkum ve výši 64 mil. Kč; B-26). Tak značný nepoměr mezi výší dlužníkem přiznaných závazků v insolvenčním návrhu (160 mil. Kč; A-1), potažmo v dlužníkem předloženém reorganizačním plánu (A-5), a výší přihlášených pohledávek věřitelů (359 mil. Kč; P1 až P90), nelze vysvětlit pouhým opomenutím, nýbrž právě jen tím, že byl dlužník veden nepoctivým záměrem při podání návrhu na povolení reorganizace. Dle názoru odvolacího soudu neobstojí vysvětlení dlužníka, že k navýšení některých jeho závazků došlo „logicky“ v mezidobí od zahájení insolvenčního řízení do zjištění jeho úpadku, neboť to hodnověrně nevysvětluje existenci tak značného počtu věřitelů a výše jejich pohledávek. Závěr soudu I. stupně že dlužník poctivě neuvedl všechny své věřitele, tak shledal odvolací soud rovněž věcně správným.
42. Pokud jde o současné ekonomické reálie obchodního závodu dlužníka provozovaného v minimálním rozsahu (částečný provoz dílny a ubytování) s měsíční provozní ztrátou ve výši 100 000 Kč nebo o „přípravenost“ předsedy správní rady dlužníka Ing. Borise Čajánka odstoupit ze své funkce v případě povolení reorganizace, nemohou ani ty změnit ničeho na věcně správném závěru o nepoctivém záměru dlužníka při podání návrhu na povolení reorganizace.
43. Jelikož shora uvedené okolnosti jednotlivě i ve svém souhrnu vedou k důvodným pochybnostem o poctivém záměru dlužníka, shledal odvolací soud odvolání dlužníka neopodstatněným. Soud I. stupně tak nepochybil, když návrh dlužníka na povolení reorganizace podle § 326 odst. 1 písm. a) IZ zamítl. K tomu odvolací soud dodává, že si sanační způsob řešení svého úpadku zaslouží výlučně dlužník, jenž aktivně spolupracuje s insolvenčním správcem a soudem I. stupně, tedy který zavčasu, úplně a pravdivě informuje o svých majetkových poměrech a o provozu svého obchodního závodu a nic nezatajuje, což však dlužník v daném případě jednoznačně nečinil, pročež své závadové jednání navíc bagatelizoval.
44. K prohlášení konkursu na majetek dlužníka:
45. Podle § 317 IZ osobou oprávněnou podat návrh na povolení reorganizace je dlužník nebo přihlášený věřitel (odst. 1). Návrh na povolení reorganizace může podat pouze ten, kdo je v dobré víře, že jsou nebo budou splněny všechny podmínky pro schválení reorganizačního plánu (odst. 2).

46. Podle § 318 IZ dlužník, který podal insolvenční návrh pro hrozící úpadek, může podat návrh na povolení reorganizace nejpozději do rozhodnutí o úpadku. V ostatních případech lze návrh na povolení reorganizace podat nejpozději do 10 dnů před první schůzí věřitelů, která se má konat po rozhodnutí o úpadku (odst. 1). Opožděně podaný návrh na povolení reorganizace insolvenční soud odmítne rozhodnutím, které doručí dlužníku, navrhovateli, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru. Odvolání proti němu může podat pouze osoba, která opožděný návrh podala (odst. 2).
47. Podle § 321 IZ jestliže poté, co insolvenčnímu soudu došel návrh na povolení reorganizace, podá tento návrh i další osoba, považuje se návrh další osoby za přistoupení k řízení, jehož předmětem je reorganizace; § 107 se použije přiměřeně (odst. 1). Insolvenční soud vyzve osoby podle odstavce 1, aby ve lhůtě, která nesmí být delší než 30 dnů, odstranily odlišnosti svých návrhů a vyrozuměly jej o společném stanovisku. Nestane-li se tak, vychází insolvenční soud z návrhu, který podal dlužník, a není-li jej, pak z návrhu věřitele, který mu došel dříve (odst. 2).
48. Podle § 323 IZ návrh na povolení reorganizace podaný věřitelem musí schválit schůze věřitelů; učiní tak po zprávě insolvenčního správce o hospodářské situaci dlužníka (odst. 1). Před rozhodnutím schůze věřitelů o schválení návrhu na povolení reorganizace upozorní insolvenční správce na jemu známé důvody, pro které lze pochybovat o poctivém záměru navrhujícího věřitele (odst. 2).
49. Z citovaných ustanovení je zřejmý okruh osob oprávněných podat návrh na povolení reorganizace dlužníka, lhůty pro podání takového návrhu, jakož i postup při kumulaci těchto návrhů.
50. V dané věci soud I. stupně prohlásil konkurs na majetek dlužníka podle § 327 odst. 1 IZ na základě svého zjištění, že zde již není žádný další návrh na povolení reorganizace. Zjištění soudu I. stupně a z něho vyplývající závěry nejsou správné.
51. Z insolvenčního rejstříku odvolací soud zjistil, že dne 12. 5. 2023 (v pátek ve 21:33 hod.; B-188) podal přihlášený věřitel Ing. Jan Kysela disponující zjištěnou pohledávkou ve výši 127 631,96 Kč (P76-8) včasný návrh na povolení reorganizace (tedy ve lhůtě nejpozději do 10 dnů před první schůzí věřitelů konané dne 25. 5. 2023 po rozhodnutí o úpadku), jenž splňoval potřebné náležitosti podle § 319 odst. 3 IZ a jímž tento věřitel přistoupil k dříve podanému návrhu dlužníka na povolení reorganizace ve smyslu § 321 odst. 1 IZ. Jelikož k výzvě soudu I. stupně ze dne 19. 5. 2023 (B-195), aby dlužník a věřitel Ing. Jan Kysela ve lhůtě do 25. 5. 2023 odstranili odlišnosti svých návrhů a vyrozuměli soud o společném stanovisku, tak navrhovatelé neučinili, vyšel soud I. stupně (správně) prioritně z návrhu podaného dlužníkem (§ 321 odst. 2 IZ).
52. V posuzované věci pak došlo k tomu, že schůze věřitelů konaná dne 25. 5. 2023 (B-212) neschválila reorganizaci navrhovanou dlužníkem jako způsob řešení jeho úpadku, přičemž dále již nehlasovala o konkursu jako o (jiném dalším) způsobu řešení úpadku, ani o zbylém návrhu věřitele Ing. Jana Kysely na povolení reorganizace. Schůze věřitelů tak nepřijala žádné (definitivní) rozhodnutí o způsobu řešení úpadku dlužníka ve smyslu § 150 IZ, jímž by byl soud I. stupně vázán ve smyslu § 152 IZ. Pokud věřitelé dříve odmítli (jen) dlužníkem nabízenou reorganizaci (a soud I. stupně jeho návrh zamítl), zůstala stále ještě „ve hře“ reorganizace navrhovaná přihlášeným věřitelem Ing. Janem Kyselou, jež však (navíc) vyžaduje její schválení schůzí věřitelů, o čemž věřitelé neměli příležitost ani hlasovat postupem předvídaným v § 323 IZ.
53. Vrchní státní zastupitelství v Praze – na rozdíl od KSZ v Českých Budějovicích – si správně povšimlo, že návrh Ing. Jana Kysely nebylo lze vypořádat jen zmínkou v bodě 5 protokolu o schůzi věřitelů (B-212), a právem soudu I. stupně vytýkalo též nesprávný postup, když na žádost věřitelského výboru (B-248) nesvolal schůzi věřitelů, ač tak učinit měl (§ 47 odst. 1 IZ). Lze tedy shrnout, že odvolání dlužníka bylo dílem důvodné a soud I. stupně pochybil, když (opět) překotně prohlásil konkurs na jeho majetek, aniž by se předtím důsledně vypořádal ještě s posledním zbývajícím věřitelským návrhem na povolení reorganizace.

54. Na základě svých zjištění a veden názory vyjádřenými shora odvolací soud napadené usnesení podle § 219 o. s. ř. v bodě I. výroku (o zamítnutí návrhu dlužníka na povolení reorganizace) jako věcně správné potvrdil a podle § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. a § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. je v bodě II. výroku (o prohlášení konkursu na majetek dlužníka) jako předčasné a tedy nesprávné zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení - primárně k rozhodnutí o návrhu věřitele na povolení reorganizace dlužníka.
55. V dalším řízení soud I. stupně neopomene, že věřitelský návrh na povolení reorganizace musí před tím, než o něm rozhodne, projednat a schválit schůze věřitelů postupem podle § 150 až § 152 IZ. Věřitelé přistoupí k hlasování o přijetí návrhu na povolení reorganizace podaného věřitelem teprve poté, co správce přednese zprávu o hospodářské situaci dlužníka. V případě, že jsou správci známy skutečnosti, ze kterých lze pochybovat o poctivém záměru věřitele, který podal návrh na povolení reorganizace, je správce povinen tyto skutečnosti přednést na schůzi věřitelů ještě před hlasováním věřitelů o povolení reorganizace. O věřitelském návrhu na povolení reorganizace nelze rozhodnout mimo schůzi věřitelů; korespondenční hlasování (§ 50 IZ) však možné je. Pokud schůze věřitelů věřitelský návrh na povolení reorganizace neschválí, soud I. stupně návrh na povolení reorganizace bez dalšího zamítne (§ 326 odst. 1 písm. c/ IZ). Pokud schůze věřitelů návrh povolení reorganizace schválí, soud I. stupně reorganizaci povolí. Soud I. stupně je rozhodnutím schůze věřitelů o návrhu na povolení reorganizace vázán, a to i v případě, kdy by přijaté rozhodnutí schůze věřitelů bylo v rozporu se společným zájmem věřitelů (§ 54 odst. 1 IZ se nepoužije).
56. Právní názor odvolacího soudu je pro soud I. stupně závazný (§ 226 odst. 1 o. s. ř.)

Poučení:

Proti potvrzující části tohoto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Krajského soudu v Českých Budějovicích dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.); proti rušící části tohoto rozhodnutí není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. k/ o. s. ř.).

Toto rozhodnutí se považuje za doručené okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku (§ 71 odst. 2 IZ); lhůta k podání dovolání začíná běžet ode dne, kdy bylo rozhodnutí doručeno adresátu zvláštním způsobem (§ 74 odst. 2 IZ).

Praha 6. prosince 2023

JUDr. Ing. Jaroslav Zelenka, Ph.D., v. r.
předseda senátu